

ת"פ 36170/06/21 - מדינת ישראל נגד בשאר עלי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 36170-06-21 מדינת ישראל נ' עלי

לפני כבוד השופט איתי הרמלין

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד יפית דרי ועו"ד אורן פז

המאשימה

נגד

3. בשאר עלי

ע"י עו"ד אחמד קלבוני

הנאשם

הכרעת דין (בעניין נאשם 3)

מן הנימוקים שאפרט להלן החלטתי לזכות את הנאשם מן העבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות והתנגדות למעצר, ולבטל את האישום נגדו בהתפרעות.

1. לפי הנטען בכתב האישום, האירוע נושא כתב האישום התרחש לאחר מספר ימים שבהם מדינת ישראל הייתה מצויה בעימות צבאי פעיל מול ארגון חמא"ס בעזה. עימות זה כונה "שומר החומות" ובמסגרתו הייתה נתונה האוכלוסייה האזרחית בישראל למתקפה של אלפי רקטות. במקביל התעורר בתוך ישראל גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ על רקע לאומני-גזעני שכלל תקיפות של כוחות הביטחון והמשטרה ושל אזרחים יהודים וערבים. על פי הנטען בכתב האישום, האירוע הרלוונטי התרחש ברחוב יפת ביפו ובמסגרתו תהלכה "הפכה להפגנה והתפרעות אלימה". בהפגנה נכחו לפי כתב האישום כוחות משטרה לשם שמירה על הסדר הציבורי וטיפול באירועים אלימים. במהלך "אירוע ההתפרעות" לא נשמעו המפגינים לפי הטענה להוראות השוטרים, סירבו לעזוב את המקום, יידו אבנים לעבר השוטרים, והתנהגו "באופן הנותן לאנשים שבמקום יסוד סביר לחשוש כי יעשו מעשים שיפרו את השלום או שבעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים להפר את השלום, תוך שבמעשים אלה יש כדי להטיל אימה על הציבור". לפי כתב האישום, הנאשם נכח במקום ונטל חלק בהתפרעות.

2. באופן ספציפי נטען כלפי הנאשם שבמהלך האירוע המתואר לעיל השליך כיסא לעבר השוטר יגאל, והכיסא פגע בראשו של השוטר. מיד לאחר מכן, דלק השוטר יגאל אחרי הנאשם תוך שהוא צועק לעברו: "משטרה, עצור! אתה עצור", והנאשם התעלם מצעקות השוטר והמשיך במנוסתו עד שנתפס. לאחר שנתפס, התנגד למעצרו בכוח, הדף את השוטר יגאל, ובעט בניידת משטרה. עוד מוסיף כתב האישום ומציין ש"הנאשם פעל כאמור כחלק מהשתתפותו

עמוד 1

באירוע ההתפרעות, תוך שהתנהגותו נותנת לאנשים שבמקום יסוד סביר לחשוש כי יעשה מעשים נוספים שיפרו את השלום או שיעוררו אנשים אחרים להפר את השלום תוך שבמעשים אלה יש כדי להטיל אימה על הציבור".

3. התיק בעניינו של הנאשם אוחד עם תיק בעניינם של שני נאשמים אחרים שהוגש נגדם כתב אישום בגין השלכת כיסאות על שוטרים באותה הפגנה. לאחר שנשמעו חלק מן העדים בתיק, הודו שני הנאשמים האחרים בעובדותיו של כתב אישום מתוקן, ועניינם הופרד מעניינו של הנאשם שבו עוסקת הכרעת דין זו.

4. כתוצאה מאיחוד תיקו של הנאשם עם התיק הנוסף, נשמעו בפניי עדויותיהם של 8 שוטרים שהיו מעורבים באכיפת הסדר באירוע נושא כתב האישום - מפקד תחנת יפו ושבעה שוטרים שפעלו בשטח. חלק מן העדויות לא התייחסו כלל לנאשם שבפניי, ולכן לא אתייחס אליהן בצורה פרטנית. מעדויות השוטרים, שהם בחלקם שוטרי יס"מ ממחוז תל אביב ובחלקם שוטרי מג"ב, עלתה התמונה הבאה: ביום האירוע התקיימה הפגנה ברשיון ב"גן השניים" [1] שבפינת הרחובות ד"ר ארליך ויפת ביפו. לפי השוטרים שהעידו בפניי, בהפגנה השתתפו עשרות רבות או מאות בני אדם. ההפגנה תוארה על ידי מרבית השוטרים כהפגנה שלווה, אם כי חלקם טענו שנלוו לה פעולות אלימות נגד השוטרים. בשלב מסוים החלו משתתפי ההפגנה לצעוד ברחוב יפת לכיוון דרום, ואז הודיעו להם מפקדי המשטרה שהם אינם מתירים לקיים תהלוכה ברחוב יפת, אלא הפגנה ב"גן השניים" בלבד. בשלב זה מיהרו השוטרים להתייצב בשורה לרוחב רחוב יפת כדי לחסום את התקדמות המפגינים לכיוון דרום. בשלב ראשון ניסו השוטרים להדוף את המפגינים לאחור תוך שימוש בידיהם וברגליהם בלבד, אך אז הותקפו על ידי המפגינים, שירקו עליהם, השליכו עליהם אבנים, בקבוקים וכיסאות, וירו עליהם זיקוקים, והשוטרים החלו להשתמש באמצעים לפיזור הפגנות לרבות רימוני הלם. כל זאת כאמור לפי עדויות השוטרים שהעידו בפניי.

5. שני שוטרים העלו שתי סיבות שונות למעצרו של הנאשם. השוטר יגאל טען בעדותו כי הנאשם נעצר כיוון שהשליך לעברו כיסא שפגע בקסדתו, ואילו השוטר מאור י' טען שהנאשם נעצר כיוון שהפריע לו במעצרה של חשודה אחרת בכך שדחף אותו בחוזקה והפילו לארץ. עוד בטרם אפרט את גרסאות שני השוטרים אציין שאיש מחמשת השוטרים הנוספים שפעלו בשטח והעידו בפניי לא תמך באף אחת מגרסאות אלה - איש מהם לא ראה שהנאשם השליך כיסא על השוטר יגאל או בכלל, ואיש מהם לא ראה את הנאשם דוחף ומפיל את השוטר מאור י' כדי להפריע לו במעצרה של חשודה אחרת. יתר על כן, השוטר יגאל והשוטר מאור י' לא אישרו זה את גרסתו של זה. יש להזכיר כי הפרקליטות אימצה בכתב האישום את גרסתו של השוטר יגאל, וגרסתו של השוטר מאור י' אינה נזכרת כלל בכתב האישום. מכאן שהטענה המרכזית שאותה עליי לבחון היא טענתו של יגאל.

6. השוטר יגאל סיפר בעדותו הראשית כי במועד הרלוונטי שימש מפקד צוות היס"מ שהיה במקום. לדבריו, ההפגנה ב"גן השניים" הייתה שלווה. לאחר כשעה וחצי החלו המפגינים לעלות מן הגן לכיוון רחוב יפת, ובהוראת קצין האג"ם שוטרי היחידות השונות שהיו במקום עקפו בריצה את המפגינים וחסמו את התקדמותם ברחוב יפת לכיוון דרום. בשלב זה החלו לדבריו המפגינים לירוק על השוטרים וניסו לדחוף את המפגינים ברחוב יפת. בשלב ראשון ניסו השוטרים להדוף את המפגינים בדחיפות ידיים. בשלב מסוים הגיעו לחומסייה הנמצאת ברחוב והמפגינים החלו לזרוק על השוטרים כיסאות עץ שהיו מונחים בחזיתה של החומסייה. ואז, לדבריו של יגאל, הנאשם (שהעד תיאר כבחור גבוה, בשעת האירוע גדל ממדים ועם שיער ארוך אסוף ב"קוקו") "לקח את אחד הכיסאות שהם כיסאות

עץ... הניף אותו לכיוון זורק אותו לכיוון שלי. הכיסא פגע לי בראש, בקסדה... שפשף את הראש... בשלב הזה התחלתי לרוץ לכיוון שלו ולצעוק לו: 'תעצור, משטרה!'. לקח לי כמה שניות עד שהגענו כמעט עד הצומת חזרה, ושם אני כבר לא זוכר להגיד לך אם רק אני עצרתי אותו כי אני כן יודע שבאו אלי עוד חבר'ה ממג"ב ומהיחידה, מהיס"מ, שעזרו לי לעצור אותו כי הוא ממש השתולל: בעט, ניסה לתת אגרופים. לקח לי הרבה זמן להוריד אותו לרצפה יחד עם העזרה שלהם... הורדנו אותו לרצפה, שם גם הייתה לנו התגוששות כי הוא פשוט לא רצה לתת את הידיים שלו, כאילו נפל על הידיים ולא משנה שאתה צועק לו: 'תן לי את היד', 'תן לי את היד', ומנסה לסובב אותו הוא פשוט נשאר מקובע... עם הידיים מתחת לגוף. לקח לנו זמן לשחרר את הידיים. ברגע שאזקנו אותו, הרמנו אותו לכיוון הניידת... רצינו להכניס אותו לניידת מג"ב... בכניסה לניידת הוא התחיל עוד פעם להתפרע... הוא בועט עם הרגליים בדלת השנייה כדי למנוע ממך להכניס אותו. אז היינו צריכים להשתמש שם בכוח כדי להכניס אותו. לא רק אני, ביחד עם עוד שני שוטרים. כשהכנסנו אותו פנימה הורדנו אותו על הרצפה כי בניידת הזאת אין לנו שם תאי מעצר... בחור גדול שמתפרע, אני לא אושיב אותו שיהיה בגובה שלי. אני חייב לשלוט עליו. הורדנו אותו שם לרצפה... סוואנה... איפה ששמים את הרגליים על הרצפה שם הכנסנו אותו בפנים, ועדיין לקח עוד טיפה זמן עד שהוא נרגע"[2]. העד טען כי רק כתוצאה מטעות הקלדה לא נכתב בדו"ח הפעולה שלו שהכיסא שזרק עליו הנאשם גם פגע בו (אלא נכתב שהנאשם זרק כיסא, ושכיסא פגע בו), ושהוא משוכנע כי כך היה. יש לציין כי מזכר בעניין שינוי זה בגרסתו של השוטר יגאל הועבר על ידי הפרקליטה לסניגור אחרי מפגש הכנה לעדות שערכה עם העד.

7. בחקירתו הנגדית אמר השוטר יגאל כי העובדה שאיש מן השוטרים שעמדו בסמוך אליו לא ראה את הנאשם זורק כיסא אינה בעייתית, כיוון שהיא מלמדת לדעתו על כך שכל אחד הסתכל לכיוון אחר[3], והבהיר שהכיסא שזרק לטענתו הנאשם שפשף את קסדתו ולא את ראשו[4]. לדברי העד, "כשהבן-אדם זרק את הכיסא הוא הסתובב והתחיל לרוץ כלפי מטה..."[5], ובהמשך אמר: "בשלב הזה אחרי שקיבלתי את הכיסא התחלתי לרוץ לתוך הקהל לכיוון בשאר, לצעוק לו: 'עצור, משטרה!'"[6]. לאחר שהסניגור שאל אותו על כך מספר פעמים, אמר העד כי הנאשם לא רק בעט בדלת המכונית, אלא גם "ניסה לבעוט בי וכנראה שגם פגע"[7]. בהמשך הסביר מדוע בעיטה במכונית זכורה לו יותר מבעיטה ברגלו: "כשאני הולך עם החשוד, מוביל אותו ומנסה להכניס אותו לרכב, והוא מושך את עצמו לאחור בגלל הבעיטה הזאת, זה יותר מוחשי לי מאשר כאשר אני מנסה עכשיו להכניס את הבן-אדם ואחת הבעיטות פוגעת לי ברגל"[8].

8. בתשובה לשאלתי אמר השוטר יגאל כי הוא משוכנע בכך שהנאשם זרק עליו כיסא[9].

9. הסניגור הגיש לשם השוואה את דו"ח הפעולה של השוטר יגאל (נ/4), שדומה בעיקרו לעדותו במשפט, אך נכתב בו שראה את הנאשם: "מניף... כיסא מעץ וזורק אותו לכיווני. אני חטפתי כיסא שנזרק לכיוון הקסדה שלי. חטפתי את הכיסא בראש". בהמשך נכתב: "רצתי לכיוון החשוד תוך כדי שאני צועק משטרה עצור אתה עצור, החשוד התחיל בבריחה ותוך כדי השתמש בכוח רב להדוף אותי ממנו עם ידיו ורגליו על מנת להכשיל אותי בביצוע המעצר. בשלב זה הגיע אלי עוד שוטר מג"ב שסייע לי להפיל את החשוד לרצפה על מנת לכבול אותו. לציין, שכל הזמן החשוד התנגד, בעט ברגליו ושכב על ידיו, וסירב לבקשתי מספר פעמים להוציא את ידיו על מנת שאוכל לכבול אותו. נאלצתי להשתמש בשתי מכות ריכוך לעבר גב החשוד באמצעות ידי על מנת שישחרר את ידיו ויפסיק להשתולל. לאחר מכן הצלחתי יחד עם שוטר מג"ב להעביר את ידיו לאחור וכבלתי את ידיו באמצעות אזיקונים. הובלתי את החשוד יחד עם השוטר אבי ... לסוואנה של צוות מג"ב. כאשר הגעתי לסוואנה פתחתי את הדלתות. ניסיתי להכניס

את החשוד והוא התחיל להתנגד כאשר הוא מנסה לבעוט בי ובסוואנה על מנת לא להיכנס. דחפתי את החשוד באמצעות ידי בכוח לתוך המושב האחורי. לאחר מכן באתי להושיב את החשוד על הרצפה מכיוון שאין תא מעצר בסוואנה והיה צורך לשלוט עליו מכיוון שהיה גבה קומה והתפרע. בשלב זה החשוד התחיל לנסות לבעוט בי ובשוטר מתן דוד. עלינו לסוואנה והשתלטנו על העצור, כאשר אני אחוז בפלג גופו העליון יחד הם השוטר מתן (תוקנו שגיאות כתיב והקלדה).

10. השוטר מתן סיפר בעדותו הראשית כי השתתף בשני מעצרים באירוע נושא כתב האישום. בחקירתו הנגדית סיפר שהיה סגנו של השוטר יגאל. העד טען כי 70% ממשתתפי ההפגנה זרקו אבנים ו-30% הנותרים "היו מבוגרים" [10]. כשנשאל העד על כך שכתב בדו"ח הפעולה שלו על המפגינים: "כשהם בועטים חזרה", הסביר שלפעמים כחלק מהדיפת מפגינים הוא גם בועט בהם [11]. העד לא זכר את מי עצר השוטר יגאל, מה הייתה עילת מעצרו, היכן נעצר, איך עצרו אותו, האם שכב על הבטן או על הגב. לדבריו, הצטרף לפעולת המעצר אחרי שהחשוד כבר הופל לארץ על ידי אחרים. כששאל אותו הסניגור למה כוונתו בכך שכתב שהוא "התנגד בצורה אגרסיבית", השיב העד: "עם הידיים והרגלים מנסה להתפרע" [12].

11. בדו"ח הפעולה של השוטר אבי (ת/18) שהוגש כתחליף לעדותו הראשית נכתב כי השתתף בכוח שניסה להדוף את הצועדים ברחוב יפת, ושנזרקו עליו כיסאות מכל הכיוונים. לאחר מכן הבחין ביגאל רוכן על הנאשם שהיה על הרצפה ומבקש עזרה במעצרו. העד רץ אליו ונתן לו אזיקון לשם אזיקתו. בשלב זה אזק יגאל את הנאשם, והעד ויגאל הובילו אותו לסוואנה כשבאותו זמן נזרקו עליהם אבנים ובקבוקים. לפי הדו"ח, במהלך הובלתו לניידת התנגד הנאשם לכך וניסה להשתחרר מאחיזתו של העד. העד הכניס לפי הדו"ח את הנאשם לניידת, ומתן החליף אותו בשמירה עליו.

12. בחקירתו הנגדית סיפר השוטר אבי, שהיה אחד מפקודיו של השוטר יגאל, שסייע לו במעצרו של הנאשם, כאשר בדיעבד אמר לו השוטר יגאל שהיה זה בעקבות זריקת כיסאות "על הכוח, מהצדדים". העד הסביר שכאשר כתב שהנאשם ניסה להשתחרר מאחיזתו והתנגד בשעת הובלתו לניידת, התכוון לכך שכדי לשלוט בנאשם גבה הקומה לאחר מעצרו, הניח יד על כתפו וכופף אותו לכיוון הארץ, וההתנגדות התבטאה בניסיונו של הנאשם ליישר את גבו שכופף כתוצאה מהלחץ שהפעיל העד על כתפו [13]. לדבריו, רק הוא ויגאל אזקו את הנאשם והובילו אותו לסוואנה. העד לא זכר אם הנאשם התנגד כשהיה על הארץ, ניסה לבעוט בו וביגאל או ברכב. לדברי העד, אם הנאשם היה עושה אחד מדברים אלו היה העד מציין זאת בדו"ח הפעולה שלו [14].

13. העד מאור י' העיד שכאשר בעקבות חסימת תנועת תהלוכת המפגינים ברחוב יפת לכיוון דרום על ידי השוטרים, החלו מפגינים ליידות אבנים, בקבוקים כסאות וחפצים אחרים לעבר השוטרים, הגיע הכוח שלו בריצה ברחוב יפת מכיוון צפון. תוך כדי ריצה זיהה העד לדבריו מפגינה שזורקת כיסא על השוטרים. הוא תפס את החשודה ואז הרגיש "דחיפה עוצמתית", עף על הרצפה, והנאשם צעק עליו: "מה אתה עושה?". העד המשיך וסיפר: "מיד שוטר נוסף שלי שהייה לידי תפס את החשוד והחל להתעמת איתו". העד תפס לדבריו את הנאשם שהתחיל לרוץ ולגרור אחרי את העד שממדיו קטנים בהרבה. העד צעק לו לדבריו שהוא עצור, ויחד עם שוטרים נוספים הצליח להפילו לארץ. לדבריו, "היה מאבק עם החשוד עם הידיים, ובסופו של דבר אזקנו אותו, הובלנו אותו לניידת, ניידת נסגרה ומשם לחדר החקירות" [15].

14. מחקירתו הנגדית של העד עלה כי הוא סבור שהנאשם לא הפיל אותו בשעת מנוסה, אלא שביקש למנוע ממנו לעצור את המפגינה שזרקה כיסא על השוטרים[16]. בחקירה הנגדית אמר שליווה את הנאשם לניידת מסוג קיה סורנטו עם סורגים[17]. העד גם לא זכר כל אירוע מיוחד בעת הכנסת הנאשם לניידת[18].

15. בעדותו במשטרה (ת/11) אישר הנאשם שהיה בהפגנה שאליה הגיע מאוחר יחסית בשעה 17:30. הנאשם עמד על כך שלא תקף שוטר, לא זרק כיסא או חפץ אחר, ולא "הביע את דעתו באלימות". לדבריו, הוא היה עם המפגינים ברחוב יפת "ולא יודע איך זה קרה, תקפו אותנו השוטרים וברחתי כמו כולם. ראיתי שהשוטרים תוקפים אותנו אז ברחתי כי אני בן אדם. זה מה שעושה בן אדם שיש סכנה מולו. הוא מנסה להגן על עצמו". הנאשם גם הכחיש את החשדות שניסה להימלט ממעצרו, התנגד למעצר, התפרע ותקף את השוטר שניסה לעצור אותו. בתגובה לטענתו של החוקר שהוא אדם מסוכן שיצא מביתו כדי להתפרע ולתקוף שוטרים, אמר הנאשם: "זה לא נכון. אני בן אדם רגיל כמו כל האנשים. יצאתי לממש את זכותי להפגין. זכות של כל בן אדם". לדבריו, נשאר בהפגנה בלי לדעת שתהפוך לאלימה.

16. בעדותו הראשית בבית המשפט סיפר הנאשם שהגיע להפגנה ברגל מביתו שברחוב המחרוזת שבדרום יפו, וכבר בדרך ראה חסימה של רחוב יפת בשתי "סוואנות" של המשטרה. לדבריו, כשהסתיימה המחאה ב"גן השניים" פנה ללכת דרומה ברחוב יפת לכיוון ביתו יחד עם אחרים שהיו בדרך לבתיהם או התכוונו להמשיך במחאה. בשלב זה נעמדו השוטרים ליד הסוואנות, חסמו את הכביש ולא נתנו לאיש לעבור. לדבריו, ביקשו מן השוטרים שיאפשרו להם לעבור אך השוטרים סירבו אף על פי שאמר להם שהוא בדרכו הביתה. אחרי מספר דקות דחפו לדבריו השוטרים אישה מבוגרת ו"התחילו בלגאן". הוא עצמו עמד במקום ולא עשה דבר. לטענתו, ניסה להתרחק מן השוטרים ואז נעצר. הוא שכב עם פניו אל האדמה. הנאשם סבור שהיו עליו 3 שוטרים, שאחד מהם שם את הברך על צווארו, שני ישב על גבו התחתון, ושלישי ניסה לאזוק אותו. לאחר זמן מה לקחו אותו השוטרים והעמידו אותו מול קיר. בשלב מסוים החלו לקחת אותו לסוואנה. בדרך התפזר שיערו הארוך וכיסה את פניו, כך שלא ראה את הדרך. אחד השוטרים אמר לו לדבריו: "אתה חושב שאתה גיבור" ו"נראה עכשיו מי הגיבור בפנים". לדבריו, השוטרים השליכו אותו על הארץ ליד הסוואנה, ושני השוטרים דרכו על צווארו ואז השליכו אותו לתוך הסוואנה, וכיוון ששיערו הסתיר את עיניו הוא התנגש בכסאות הרכב. בתחילה התיישב על אחד הכסאות, אך אז צעקו עליו: "מישהו כמוך לא מגיע לו לשבת על כיסא. תשב על הרצפה!". לדבריו, השוטרים הסתכלו עליו וקיללו אותו בעת שהמתין בתוך הרכב המשטרה, ואף היכו אותו - באמצעות הידיים, באמצעות הרגליים ובקת הנשק. גם שוטרים אלה וגם השוטרים בתחנה לא הסכימו לשחרר את האזיקונים, אף על פי שאמר שהם מכאיבים לו.

17. בחקירתו הנגדית אמר הנאשם שלא ידע שיום קודם להפגנה שבה השתתף, מפגינים תקפו שוטרים באותו מקום. לשאלת התובעת מדוע לא סיפר לחוקר על התנהגות השוטרים כלפיו כפי שתיאר בבית המשפט, השיב הנאשם שהחוקר שאל שאלות והוא השיב להן, וכיוון שהשוטר חשב שהוא זרק כסאות ואדם מסוכן, הוא סבור שלא היה טעם לדבר על דברים אלה בחקירה. הנאשם עמד על כך שאף על פי שהוא מצולם בתמונה אחת עם בחורה המניפה כיסא באוויר (ת/14) הוא לא ראה שנזרקו כיסאות, וציין שאף בתמונה ניתן לראות שהוא אינו מביט לכיוון הבחורה. הנאשם הסביר שלא מיהר לעזוב את המקום כשהשוטרים חסמו את הדרך כיוון שאינו רובוט וצריך זמן לעכל דברים, וההתרחשויות כולה הייתה מהירה. הנאשם הכחיש שזרק כיסא על שוטר, ואמר מפורשות שמי שטען אחרת אינו אומר אמת ועצר אותו ללא הצדקה. הנאשם הכחיש שהתנגד למעצרו באופן אלים, ואמר שהשוטרים

טוענים שנהג כך רק כדי להצדיק את מעצרו.

18. בהקשר הראייתי חשוב לציין כי מעדויות השוטרים עלה כי לא היו מצוידים במצלמות גוף בשעת ההפגנה, כיוון שבשל חשש מקדים מעימותים לבשו "וסטים" שלפחות באותה תקופה לא היה מנשא למצלמה התואם אותם[19]. היה מי מן השוטרים שטען שבהפגנות לא משתמשים במצלמות גוף[20], והיה אף מי שטען שהיה מצויד במצלמת הגוף שלו, אך לא הפעיל אותה כיוון שלא משתמשים במצלמות גוף ב"הפרות סדר"[21]. עוד עלה מן העדויות כי באירועים מעין זה שבו עוסק כתב האישום נוכח בדרך כלל מתעד משטרתי מקצועי מצויד במצלמה, אך במקרה שבפני לא נמצא חומר של מתעד כזה, ולא ידוע אם היה נוכח בהפגנה מתעד משטרתי, אף על פי שחלק מן העדים השוטרים הניחו שהיה כזה וחלקם אף היו משוכנעים ממש שהיה[22].

19. הסניגור חקר במשפט עדים שונים על סרטונים שצולמו לפי הטענה בשעת ההפגנה, אך בסופו של דבר לא הגישם כראיות. זאת, לדבריו, כיוון שמי שצילם את הסרטונים סירבה להיחשף. בנסיבות אלה, כמובן אין להתייחס לתוכנם של הסרטונים שלא התקבלו כראיות.

הכרעה

20. למרבה הצער, כאמור לעיל, בחומר הראיות שבפני אין תיעוד וידאו של ההתרחשויות הרלוונטיות לכתב אישום זה.

21. אשר לאישום המרכזי בכתב האישום, והוא שהנאשם זרק כיסא שפגע בקסדתו של השוטר יגאל, הרי שטענה זו, הנסמכת על עדותו של שוטר יחיד, לא הוכחה מעבר לספק סביר. העובדה שמבין כלל השוטרים שהעידו במשפט והשוטרים הרבים הנוספים שהיו בשטח, לא נמצא אפילו אחד שיתמוך בטענתו של יגאל, מעוררת סימני שאלה גדולים. זאת, לא רק משום העובדה שבשטח היו שוטרים רבים מאד, אלא גם לנוכח העובדה שעל פי כל העדויות, וכפי שאף ניתן לראות בתמונה ת/14, הנאשם היה בעל נוכחות פיזית חריגה ובולטת במיוחד - גבוה, גדל ממדים ובעל שיער ארוך. יתר על כן, גם בהיבטים אחרים שלה לא נתמכה עדותו של יגאל בעדויות השוטרים הנוספים, ובכך יש כדי לגרוע ממשקלה. נשאלת כמובן השאלה מדוע החל הנאשם לברוח מן המקום אם לא זרק כיסא כטענתו של יגאל, אך תשובתו של הנאשם בהקשר זה שלפיה ברח כיוון שהשוטרים החלו "לתקוף את המפגינים" (כהגדרתו) אינה משוללת יסוד, שהרי לפי עדויות השוטרים בשלב זה הם החלו להדוף בכוח את המפגינים. מעדותו של השוטר מתן אף עולה, כאמור לעיל, כי עשו זאת כנראה גם באמצעות הרגליים ולא רק בידיהם. כלומר, אין לשלול את האפשרות שהנאשם ניסה להימלט מן המקום כדי שלא להיות מעורב בעימות עם השוטרים. הספק המתעורר לגבי הטענה שהנאשם זרק כיסא על השוטרים אינו קשור רק באפשרות שהשוטר יגאל אינו אומר אמר כדברי הנאשם. קיימת גם האפשרות שכתוצאה מן ההמולה ששררה במקום, השוטר יגאל משוכנע בטעות שהנאשם זרק עליו כיסא, אף על פי שמי שאכן זרק כיסא עליו הוא אדם אחר שעמד ליד הנאשם (שאוילי נוכחותו הפיזית הבולטת משכה את עיניו של יגאל). והכל כמובן כנגזרת של נטל ההוכחה המוטל על התביעה במשפט הפלילי ומידתו של נטל זה.

22. כאמור לעיל, התביעה לא אימצה בכתב האישום את טענתו של מאור י' שלפיה הנאשם הפיל אותו לארץ בכוונה להכשיל את מעצרה של מפגינה שזרקה כיסא על השוטרים. עולה השאלה כיצד מתיישב קיומו של אירוע כזה סמוך

לפני מעצרו של הנאשם מבלי שראה זאת השוטר יגאל, שלדבריו דלק אחרי הנאשם ותפס אותו תוך מספר שניות (מעבר לכך שיתכן שבניגוד למה שסבור מאור, הנאשם הפיל אותו בשגגה במנוסתו).

23. משקל עדותו של יגאל נפגע במידה ממשית גם כתוצאה מכך שאיש מהשוטרים שהיה מעורב בהובלתו של הנאשם לניידת לא תמך בטענתו של יגאל שהנאשם בעט בשוטרים או בניידת. העובדה שהשוטרים האחרים לא תיארו כל אירוע חריג מן הסוג שתיאר יגאל היא משמעותית ביותר שכן מדובר באירועים שדרכם של שוטרים לתעד אותם (וראו בעניין זה עדותו של השוטר אבי שהוזכרה לעיל).

24. בדו"ח הפעולה של השוטר יגאל הוא מפריד לכאורה בין הכיסא שלטענתו זרק לכיוונו הנאשם לבין הכיסא שלפי טענתו פגע בקסדתו. זאת, בניגוד לעדותו במשפט שבה אמר כי מדובר באותו כיסא. קיימת כמובן האפשרות שמן הטקסט בדו"ח הפעולה נשמטה ה"א הידיעה, אך גם בהבדל זה יש לפגוע מעט במשקל עדותו.

25. כמובן, העובדה שבניגוד למקובל (לפי עדויות השוטרים בפניי) לא תועדה "הפרת הסדר" בוודאו על ידי מתעד משטרתי מקצועי מקשה על התביעה בהסרת הספק.

26. השורה התחתונה בעניין זה היא שלנוכח האמור לעיל אני מוצא שמשקל עדותו של יגאל כעדות יחידה בעניין זה אינו כזה המוכיח מעבר לספק סביר את אשמתו של הנאשם בהשלכת הכיסא, ואני מזכה את הנאשם מן העבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ומן העבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 275א לאותו חוק (שעניינה השלכת חפצים על שוטרים).

27. טענה עובדתית נוספת שמופיעה בכתב האישום יכולה הייתה אולי לבסס עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין (שהיא שונה מן העבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו בנסיבות מחמירות שיוחסה לנאשם בכתב האישום). הטענה היא שהנאשם ברח אחרי השוטר יגאל צעק לו: "משטרה, עצור! אתה עצור". טענה זו מבוססת על עדותו של השוטר יגאל בלבד, שאינה נתמכת בהקשר זה בעדות כלשהי. כאמור לעיל, אין לשלול כלל את גרסת הנאשם שלפיה נמלט מן המקום כדי להימנע מעימות עם השוטרים שהחלו להשתמש בכוח נגד המפגינים, ובלי כל קשר לשוטר יגאל, ולכן לנוכח האמור לעיל אודות משקל עדותו של יגאל (בהקשר של הטענה שהנאשם זרק כיסא על השוטר יגאל) יש ספק סביר גם בקשר לטענה עובדתית זו. יתר על כן, אין בעדותו של השוטר יגאל כדי לבסס טענה שבתוך המולת ההפגנה שיצאה משליטה שמע הנאשם את הקריאה שהשוטר יגאל טוען שקרא לעברו. זאת ועוד, כפי שצינתי לעיל, בחקירתו הנגדית תיאר יגאל את התנהגותו של הנאשם במילים אלה: "כשהבן-אדם זרק את הכיסא הוא הסתובב והתחיל לרוץ" - כלומר, גם לדברי השוטר יגאל הנאשם החל לברוח בלי קשר למעשיו של יגאל. מכאן שהראיות בתיק אינן מבססות מעבר לספק סביר גם עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

28. בניגוד לעבירות שאליהן התייחסתי לעיל, בעניין העבירה של התנגדות למעצר, שמוכחשת אף היא על ידי הנאשם, לא הייתה עדותו של יגאל עדות יחידה. ואולם, בין עדויות השוטרים בעניין זה היו הבדלים משמעותיים וסתירות.

29. במשפט העיד השוטר יגאל על כך שהנאשם התנגד פיזית למעצר בעת שעמד, ולאחר שהפילו אותו השוטרים לארץ, הוא שכב על ידיו באופן שהקשה על השוטרים לאזקו, והם נאבקו בו כדי לחלץ את ידיו מתחת לגופו. בדו"ח הפעולה שלו, שהוגש על ידי הסניגור לשם השוואה, טען השוטר יגאל כי נאלץ להכות את הנאשם בגבו על מנת שישחרר את ידיו. שם טען גם שבעת ששכב על הארץ בעט הנאשם כחלק מהתנגדותו. כאמור לעיל, השוטר יגאל גם טען שהנאשם ניסה למנוע את הכנסתו לניידת, ואף בעט בו ובשוטר נוסף - טענות שלא נתמכו על ידי אף שוטר אחר שהיה מעורב באירועים.

30. לעדותו של השוטר מאור י' אינני נותן משקל כלשהו, כיוון שתיאור ההתרחשות שלו כלל אינו מתיישב עם זה של השוטר יגאל. זאת, שהרי השוטר יגאל טען שרדף אחרי הנאשם ותפס אותו בתוך מספר שניות, ולא הזכיר כלל התרחשות כזו שמתאר מאור י', שלפיה הנאשם הפיל את השוטר מאור י' כדי למנוע מעצר של מפגינה אחרת, גרר את השוטר מאור י' איתו במהלך ריצתו, ונעצר מייד על ידי שוטר שכפוף לאותו מאור י'. התיאורים הם כה שונים שקשה לשלול את האפשרות שמאור י' התייחס למעשה להתנהגותו של מפגין אחר שאינו הנאשם. סברה זו מתחזקת לנוכח העובדה שהעד מאור י' סיפר שליווה את האדם שהוא מתייחס אליו לניידת מסוג קיה "סורנטו" מצוידת בסורגים, בעוד לפי כל יתר העדויות הנאשם הובל לניידת מג"ב מסוג "סוואנה", שאין בה תא מעצר.

31. גם לעדותו של השוטר מתן אין כל משקל. זאת, כיוון שהעד לא זכר כלל את ההתרחשות (לא זכר את מי עצר השוטר יגאל, מה הייתה עילת המעצר, היכן בוצע המעצר, איך בוצע המעצר והאם שכב הנאשם על הגב או על הבטן). לכך יש להוסיף כי התרשמתי שהעד נטה להגזים בדבריו, וזאת לנוכח תיאורו שלפיו 70% ממשתתפי ההפגנה - שהם כל משתתפי ההפגנה הצעירים - זרקו אבנים. טענה שכזו לא השתמעה מעדויות השוטרים האחרים שהעידו בפניי. יתר על כן, העד לא הזכיר את התנגדותו של הנאשם בעדותו הראשית, ורק כאשר שאל אותו הסניגור בחקירה הנגדית למה התכוון כשכתב שהנאשם "התנגד בצורה אגרסיבית", אמר שהתכוון שהנאשם "עם הידיים והרגליים מנסה להתפרע". טענה זו של העד סותרת את עדותו של השוטר יגאל עצמו שלפיה הנאשם שהופל על הארץ החזיק את ידיו מתחת לגופו, והמאמץ של השוטרים הופנה לניסיון לחלץ את ידיו של הנאשם מתחת לגופו על מנת לאזקו, ומכאן שלא "ניסה להתפרע עם ידיו" כטענת מתן.

32. השוטר אבי סיפר בעדותו כי נענה לקריאתו של מפקדו השוטר יגאל והביא לו אזיקון ששימש לאזיקתו של הנאשם. העד לא תיאר התנגדות אלימה כלשהי של הנאשם למעצרו - לא על הארץ כשסייע במעצרו, ולא בכניסה לניידת. השוטר אבי התייחס כהתנגדות למעצר לכך שבעת הובלתו של הנאשם לניידת הוא (השוטר אבי) הניח בחוזקה את ידו על כתפו של הנאשם כדי לכופפו ו"לשלוט בו", והנאשם ניסה ליישר את גבו.

33. משקלה של עדותו של השוטר יגאל הוא נמוך, וזאת מן הסיבות שכבר פירטתי בעת ניתוח העבירות האחרות המיוחסות לנאשם. לעדויותיהם של מאור י' ומתן אינני נותן משקל וזאת מן הטעמים שפירטתי לעיל. עדותו של השוטר אבי אינה תומכת כלל בעדותו של השוטר יגאל בקשר לטענה שהנאשם התנגד באופן אלים למעצרו. במצב ראיתי זה אני קובע שהתביעה לא הוכיחה מעבר לספק סביר שהנאשם התנגד למעצרו כטענתו של השוטר יגאל,

ואני מזכה את הנאשם גם מן העבירה של התנגדות למעצר לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969. למען הסר ספק, ניסיונו של הנאשם ליישר את גבו שהתכופף בלחץ ידו של השוטר אבי, אינו בגדר עבירה כלשהי.

34. העבירה האחרונה שמיוחסת לנאשם היא עבירת ה"התפרעות". עבירה זו נסמכת על העבירה של התקהלות אסורה. עבירות אלה מוגדרות באופן רחב ביותר:

151. התקהלות אסורה

שלושה אנשים לפחות שנתקהלו לשם עבירה, או שנתקהלו למטרה משותפת, ואפילו כשרה, ומתנהגים באופן הנותן לאנשים שבסביבה יסוד סביר לחשוש שהמתקהלים יעשו מעשה שיפר את השלום, או שבעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים, ללא צורך וללא עילה מספקת, להפר את השלום, הרי זו התקהלות אסורה, והמשתתף בהתקהלות אסורה, דינו - מאסר שנה אחת.

152. התפרעות

התקהלות אסורה, שהתחילו לבצע בה את מטרתה בהפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור, הרי זו התפרעות, והמשתתף בהתפרעות, דינו - מאסר שנתיים.

35. גם אם נניח שמבחינה משפטית ניתן לייחס לנאשם שבפניי אחת מעבירות אלה בשל השתתפותו בהפגנה שהפכה ל"התפרעות", נשאלת השאלה אם יש מקום לעשות זאת לאחר שקבעתי כי לא הוכחו שלוש העבירות האחרות שיוחסו לו. לאחר הגשת סיכומי התביעה ביקשתי את התייחסותה לשאלה כיצד ישליך זיכוי של הנאשם מן העבירה של תקיפת שוטר (כלומר, אם לא הוכח שהשליך כיסא על השוטר יגאל) על האישומים הנוספים נגדו. כמו כן, ביקשתי לברר אם משתתפים בהפגנה הועמדו לדין בגין עבירה של התפרעות גם אם לא יוחסה להם תקיפת שוטרים כפי שיוחסה לשלושת הנאשמים שעניינם נדון בפניי.

36. מתשובת הפרקליטות עלה כי הנאשמים שעניינם נדון בפניי היו המשתתפים היחידים בהפגנה הרלוונטית שהועמדו לדין. כלומר, רק מפגינים שהיו נגדם ראיות לכאורה לביצוע עבירה של תקיפת שוטר הועמדו לדין.

37. עם זאת, הפרקליטות סבורה כי זיכוי מעבירה של תקיפת שוטר לא מצדיק זיכוי משאר העבירות, שכן לדעתה אין הן בגדר זוטי דברים. כמו כן, לא מדובר באכיפה בדרגתית שכן זו נבחנת לדעת הפרקליטות בשעת הגשת כתב האישום ולא בסיום המשפט, ובשעת הגשת כתב האישום עמדו נגד הנאשם שבפניי ראיות לכאורה לביצוע כל העבירות שבהן הואשם. הפרקליטות הדגישה עוד שלא ניתן לאכוף את הדין נגד כל מפרי החוק, ואכיפה חלקית אינה בגדר אכיפה בדרגתית. עוד הדגישה הפרקליטות שכאשר נאכף הדין נגד מי שתקפו שוטרים אין מניעה להוסיף בכתב האישום נגדם אישומים בעבירות נוספות לרבות בעבירה של התפרעות, גם אם מי שעברו רק עבירה של התפרעות לא הועמדו לדין.

38. בהתייחס לעמדת הפרקליטות יש להזכיר כי גם אם במקור עסקה הדוקטרינה של הגנה מן הצדק בפגיעה שגרמו הרשויות בלבד, הרי שכבר בעת שהתקיימה אך כדוקטרינה פסיקתית "הורחבה הדוקטרינה גם למקרים בהם הפגיעה כלל לא נגרמה על ידי הרשות אלא מסיבות אחרות" (ע"פ 7621/14 אהרן גוטסדינר נ' מדינת ישראל

(1.3.2017). על כך יש להוסיף ש"עמדה זו משתלבת עם סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, לפיו מוקד הבדיקה מושם על שאלת הצדק וההגיונות שבניהול ההליך הפלילי... לשון הסעיף אינה מחייבת כי הרשות תהא הגורם שפגע בהליך ואף אינה מעניקה משקל לזהות הגוף הפוגע" ((רע"פ 1201/12 יוסף קטיעי נ' מדינת ישראל (09.01.2014)). יתר על כן, "הגנה מן הצדק עשויה להיוולד גם לאחר הגשת כתב האישום... אם במהלך המשפט התבררו עובדות או נסיבות שלא היו ידועות לתביעה במועד הגשת האישום, או שנוצרו לאחר הגשתו, ואשר בגין אין זה ראוי והוגן כי ימשכו ההליכים נגד הנאשם" (מרדכי לוי, "עוד על מהות ההגנה מן הצדק ועל המבחן לקבלתה לפני פסק הדין בעניין בורוביץ ובעקבותיו", המשפט י (תשס"ה), 353, 366).

39. כאמור לעיל, לאחר שבחנתי את הראיות לעומקן הגעתי למסקנה שהן אינן מוכיחות הן את האישום בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ובהפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, והן את האישום בהתנגדות למעצר, והן אף לא מוכיחות עבירה של הפרעה לשוטר שלא בנסיבות מחמירות שלא נזכרה בכתב האישום, ולכן החלטתי לזכות את הנאשם מעבירות אלה. כלומר, השאלה שניצבת בפניי שונה מן השאלה שהעמדתי בפני הפרקליטות לאחר הגשת סיכומיה. השאלה היא אם יש מקום להרשיע את הנאשם בעבירת "התפרעות" אם לא הוכח שעבר עבירה אחרת כלשהי.

40. סוגיה דומה לזו שניצבת בפניי כעת, נדונה למשל בת"פ (תל אביב) 46667-02-13 מדינת ישראל נ' אמיר שבאנה (17.7.2016). שם קבע בית המשפט שהגנה מן הצדק חלה על עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו במקרה שבו הנאשם זוכה מן העבירות המרכזיות שיוחסו לו. בית המשפט ציין שם ש"אם זוכה הנאשם מן הגרעין הקשה של כתב האישום, אם ברור לבית המשפט שלא היה מוגש כתב אישום בשל מרכיב הבריחה כשהוא לבדו, לו העריכה התביעה מראש שאין די ראיות לעבירות הרכוש, הרי הרשעתו של הנאשם ב'משהו' יש בה פגיעה בתחושת הצדק וההגיונות. אינני סבורה שנפל פגם בהתנהגות הרשות שעה שהגישה כתב אישום.... אולם משהתברר שכתב האישום אין לו על מה שיסמוך, אין זה צודק להרשיע את הנאשם בעבירה הנלווית".

41. אכן, כטענת הפרקליטות, כאשר הגישה את כתב האישום בתיק שבפניי עמדו בידה ראיות לכאורה שיחדו את הנאשם לעומת מעמדתו משתתפים פסיביים באירוע, ולכן ההחלטה להעמידו לדין לא התקבלה בזמנו כאכיפה בדרנית. ואולם, לאחר שזיכיתי את הנאשם מאותן עבירות שיחדו אותו בזמנו בעיני גורמי אכיפת החוק לעומת מעמדתו משתתפים אחרים, הרשעתו בגין עצם השתתפותו הפסיבית באירועים - שהייתה זהה להתנהגות עשרות או מאות המשתתפים שלא ננקטו נגדם צעדים - תוביל לתוצאה מפלה, שתעמוד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגיונות משפטית, וזהו המבחן שקבע המחוקק לתחולתה של הגנה מן הצדק.

42. אדגיש שלשם הכרעה בשאלה הניצבת בפניי שקלתי את הנסיבות הספציפיות של האירועים. ראשיתו של האירוע בהפגנה חוקית ושלווה שבה השתתף הנאשם. בהפגנה השתתפו עשרות רבות או מאות בני אדם. הנאשם נעצר תוך זמן קצר מאד לאחר שההפגנה הפכה ל"התפרעות" - כלומר, לא נכח במשך זמן משמעותי ב"התפרעות". הואיל ולא נמצא שהנאשם שבפניי עשה כל פעולה שתרמה להפיכת ההפגנה ל"התפרעות", והוא נכח ב"התפרעות" במשך זמן קצר מאד, כאשר היה אחד מתוך משתתפים רבים שנהגו באופן פסיבי כמותו שאיש מהם לא הועמד לדין בגין "התפרעות", בהרשעתו בגין עבירה זו לאחר שזוכה מן העבירות החמורות שבהן הואשם במקור והיו הבסיס לבחירה להעמיד דווקא אותו לדין, יהיה בנסיבות העניין משום סתירה מהותית לעקרונות של צדק והגיונות משפטית,

ולכן אני מוצא כי יש לבטל את האישום בעבירה זו מכוחו של סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

43. לסיכום: אני מזכה את הנאשם מן העבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו בנסיבות מחמירות והתנגדות למעצר. אני מבטל את האישום בעבירה של "התפרעות".

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתנה היום, 17 בנובמבר 2022, במעמד הצדדים.

[1] גן זה הוא סמל לחיים משותפים ולערבות הדדית בעיר יפו - השניים שאותם מנציח גן זה הם אילנית אוחנה שנרצחה בפיגוע טרור ביפו, ועבד אל כרים עבד אל גני, תושב העיר שנרצח אף הוא באותו פיגוע כשניסה להגן על חייה של אילנית.

[2] פרוטוקול הדיון מ-26.5.2022, עמ' 40, החל בשורה 4.

[3] שם, החל בעמ' 45, ש' 18.

[4] שם, עמ' 47, ש' 17.

[5] שם, עמ' 49, ש' 29-31.

[6] שם, עמ' 66, ש' 9-10.

[7] שם, החל בעמ' 46, ש' 24.

[8] שם, עמ' 47, ש' 11-15, וכן עמ' 48, ש' 1-9.

[9] שם, עמ' 79.

[10] פרוטוקול הדיון מ-10.3.2022, עמ' 26, ש' 26-28.

[11] שם, עמ' 26, ש' 19-20.

[12] שם, עמ' 28-29.

[13] פרוטוקול הדיון מ-23.6.2022, עמ' 48, ש' 5-13.

[14] שם, עמ' 48, 14-27.

[15] פרוטוקול הדיון מ-26.5.2022, עמ' 83.

[16] פרוטוקול הדיון מ-26.5.2022, עמ' 84.

[17] שם, עמ' 90, ש' 8-11.

[18] שם, עמ' 91.

[19] ראו למשל בעדותו של העד יגאל בפרוטוקול הדיון מ-26.5.2022, ש' 30-31; עדותו של השוטר מתן, בפרוטוקול הדיון מ-10.3.2022, עמ' 23, ש' 21-26 ועמ' 24, ש' 17.

[20] עדות השוטר ניב, פרוטוקול הדיון מ-3.3.2022, עמ' 12, ש' 10-13.

[21] עדות השוטר שון, פרוטוקול הדיון מ-3.3.2022, עמ' 16, ש' 26-29.

[22] ראו למשל עדותו של יצחק כהן בפרוטוקול הדיון מ-23.6.2022, עמ' 45, ש' 13-14, ועמ' 46, ש' 13-15; בעדותו של השוטר יגאל, בפרוטוקול הדיון מ-26.5.2022, עמ' 56, ש' 1-9; בעדותו של השוטר שון, פרוטוקול הדיון מ-3.3.2022, עמ' 16, ש' 16-23; עדותו של השוטר מתן בפרוטוקול הדיון מ-10.3.2022, עמ' 23, ש' 19-20, עמ' 25, ש' 5. פרוטוקול הדיון מ-26.5.2022, עמ' 89, ש' 30-31. עדותו של השוטר אבי בפרוטוקול הדיון מ-23.6.2022, עמ' 49, ש' 1.